Μακεδονικά

Τόμ. 5, Αρ. 1 (1963)

Ιφιγενείας Γρ. Διδασκάλου, Το δημοτικό τραγούδι της Καστοριάς. Διαλέξεις οργανωθείσα υπό της "Μακεδονικής Εστίας"

Στίλπων Π. Κυριακίδης

doi: [10.12681/makedonika.857](https://doi.org/10.12681/makedonika.857)

Copyright © 2014, Στίλπων Π. Κυριακίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κυριακίδης Σ. Π. (1963). Ιφιγενείας Γρ. Διδασκάλου, Το δημοτικό τραγούδι της Καστοριάς. Διαλέξεις οργανωθείσα υπό της "Μακεδονικής Εστίας". *Μακεδονικά*, 5(1), 580. <https://doi.org/10.12681/makedonika.857>

Ἰφιγενείας Γρ. Διδασκάλου, Τὸ δημοτικὸν τραγούδι τῆς Καστοριᾶς. Διάλεξις ὀργανωθείσα ὑπὸ τῆς «Μακεδονικῆς Ἑστίας». Ἀθή-
 ναί 1963. [Μακεδονικὴ Ἑστία 2]. 8ον, σ. 27.

Ἡ συγγραφεὺς τῶν ἀνωτέρω κριθέντων «Καστοριανῶν», κληθεῖσα εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τῆς «Μακεδονικῆς Ἑστίας», ὠμίλησεν εἰς τὴν αἵθουσαν τοῦ Παρνασσοῦ περὶ τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ τῆς Καστοριᾶς μὲ τὴν συμ-
 μετοχὴν τῆς χοροφδίας τοῦ Μουσικοφιλολογικοῦ Συλλόγου Καστοριᾶς. Καὶ εἰς τὴν ὁμιλίαν ταύτην εἶναι καταφανὴς ἡ ἐκχειλίζουσα ἀγάπη τῆς συγγρα-
 φέως πρὸς τὴν γενέτειράν καὶ πᾶν ὅ,τι σέξιν ἔχει πρὸς αὐτήν, καθὼς καὶ ἡ ῥωμαντικὴ ἐν γένει διάθεσις.

Ἀσφαλῶς τὸ δημοτικὸν τραγούδι τῆς Καστοριᾶς δὲν εἶναι μόνον τῆς Καστοριᾶς, ἀλλὰ καὶ ἄλλων τόπων τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλά-
 δος, πολλάκις ἀπὸ τῆς Κύπρου καὶ τῆς Καππαδοκίας μέχρι τῆς Ἡπείρου καὶ τῆς Κερκύρας. Ἐκ τῶν παρατιθεμένων κειμένων τρία μόνον εὗρισκω ὡς ἐπιχώρια, τῆς Ρουσούλαινας (σ. 22), τῆς Ἀνθηνᾶς (σ. 22) καὶ τῆς Ρίνκου (σ. 26 γράφει Ρήνω). Τὰ ὑπόλοιπα εἶναι σχεδὸν πανελλήνια, προσηρμοσμένα ἐδῶ κ' ἐκεῖ πρὸς τὸ περιβάλλον τῆς Καστοριᾶς. Οὕτω π.χ. τὸ φαινόμενον ὡς ἐπιχώριον τῆς Νέτας τοῦ Φασοῦλα (σ. 20) ἐπιχωριάζει ἀπροσώπως καὶ ἀλλαχοῦ, ὡς ἐξῆς:

*Ὁ ἥλιος βασιλεύει στὰ παραθύρια σου
 καὶ σὺ, διαβόλον κόρη, βάφεις τὰ φρύδια σου.*

Τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἄλωσιν τοῦ Κάστρου τῆς Καστοριᾶς (σ. 23) εἶναι τὸ πανελληνίως γνωστὸν «Τοῦ Κάστρου τῆς Ὠρεᾶς», τὸ ὁποῖον οἱ Καστοριανοὶ ἐνετόπισαν εἰς τὴν πόλιν των.

Δὲν γνωρίζω ἂν τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὰς μελωδίας. Ἡ συγγρα-
 φεὺς πολὺ ὀρθῶς τονίζει τὴν σημασίαν τούτων. «Δίχως μουσικὴ (λέγει)...
 δὲν μπορούμε νὰ ὑποψιαστοῦμε τὸ βάθος τοῦ πόνου ἢ τὸ μέγεθος τῆς ἀγά-
 πης, ποὺ κρύβεται μέσα στὰ λόγια τοῦ τραγουδιοῦ. Τίποτα τὸ ἰδιαίτερο, τὸ
 πρωτότυπο ἢ τὸ δυνατό στὸ τραγούδι, ὅταν τὸ ἀντικρύσουμε γυμνὸ ἀπὸ τὸν
 ἥχο του». Διὰ τοῦτο καὶ εἶναι ἀτελεῖς ὅλαι αἱ συλλογαὶ δημοτικῶν τρα-
 γουδιῶν, ὅσαι ἐδημοσιεύθησαν καὶ δημοσιεύονται ἀκόμη ἄνευ τῆς μουσι-
 κῆς τῶν. Δυστυχῶς καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν παρὰ τὴν ὀρθὴν πε-
 ποιήσιν τῆς ὁμιλητρίας τὰ ἔσματα ἐδημοσιεύθησαν χωρὶς τὴν μουσικὴν
 των, ὥστε ἡ περὶ αὐτῶν κρίσις νὰ μὴ εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι πλήρης. Ἰ-
 σως εἰς τοῦτο νὰ συνετέλεσε καὶ ἡ πρόσθετος δαπάνη, ἡ ὁποία ὅμως ποτὲ
 δὲν εἶναι ἄχρηστος οὔτε ἀποτελεῖ πολυτέλειαν.

ΣΤΙΛΙΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΑΔΗΣ